

1. Programos pavadinimas: „**Prie Nemunėlio 2017**“.
2. **Programos vadovas (pareigos, vardas, pavardė):** vyresnioji anglų kalbos mokytoja Rasa Plikšnienė.
3. **Situacijos atitinkamoje srityje apibūdinimas ir įvertinimas:**

Biržų r. Nemunėlio Radviliškio pagrindinė mokykla kartu su ikimokykliniu skyriumi, pasitelkdama mokyklos bendruomenę ir socialinius partnerius, ugdo mokinių sveikos gyvensenos įgūdžius, kuria mokyklos bendruomenės sveikatai palankią fizinę ir psichosocialinę aplinką.

Mokykla nuo 2001 metų dalyvauja sveikatą stiprinančių mokyklų projekte „Sveika mokykla“, nuo 2007 metų sveikatos ugdymo programa „Augu sveikas“ parengta ikimokykliniame skyriuje. Sveikatinimo veikla kiekvienais metais yra integruojama į mokyklos veiklos planą, kiekvieno klasės vadovo darbo su klase veiklos planus. Mokykla yra ta vieta, kurioje mokymo ir sveikatingumo programos turi didžiausią poveikį, nes pasiekia žmogų imliausiu jo gyvenimo periodu – vaikystėje ir paauglystėje.

Pagrindinis mūsų mokyklos projekto **tikslas** – skatinti visų mokyklos bendruomenės narių bendradarbiavimą tam, kad būtų užtikrinta vaiko gerovė, ugdoma psichologiškai atspari, kūrybiška, atsakinga, savarankiška asmenybė.

Šiuo projektu atkreipiamas dėmesys į vaikus, augančius socialinės rizikos šeimose ir patiriančius išskirtinius stresorius. Dažniausiai tai yra šeimos nario piktnaudžiavimas psichoaktyviomis medžiagomis arba socialinių įgūdžių stoka. Projekto veiklos nukreiptos būtent į ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų savipagalbos ir emocinės savireguliacijos gebėjimų lavinimą, galintį sustiprinti jų atsparumą ir apsaugoti nuo rimtesnių psichikos sveikatos sunkumų.

Šiais mokslo metais mokykloje mokosi 75 mokiniai, 28 vaikai yra ugdomi ikimokykliniam skyriuje, apie 20 % vaikų, lankančių mokyklą, auga socialinės rizikos grupės šeimose. Apie 40 % mokinių gyvena toliau negu trys kilometrai nuo mokyklos ir į ją yra pavežami autobusais. Apie 43% mokinių mokykloje priklauso socialiai remiamų šeimų grupei ir gauna socialinę paramą: yra aprūpinami mokymo priemonėmis, nemokamai maitinami - tai rodo žemą šeimų pragyvenimo lygį.

Mokykla turi patirties organizuodama sveikatinimo veiklas: 2011-2013 metais vykdė Tarptautinį Comenius Regio projektą „Smurto prevencija mokykloje“, 2012 metais dalyvavome respublikiniame projekte „Mes –Nemunėlio vaikai“, kasmet įgyvendiname „Sveikatiados“ projekto veiklas: „Pusryčių fiestą“, „Zumbos makštą“, nuo 2013 metų dalyvaujame Olweus patyčių prevencijos programoje, kasmet rajone laimime „Sveikuolių sveikuoliai“ konkurse, dalyvaujame rajono visuomenės sveikatos rėmimo programose: 2011 metais "Judėk, sveikai maitinkis, mąstyk“, 2012 metais „Nemunėlio sveikuoliai“, 2016 metais „Sveikas ir aktyvus jaunimas Nemunėlio Radviliškyje“.

4. **Problemos pagrindimas ir programos įgyvendinimo būtinumas:**

Šiuo projektu atkreipiamas dėmesys į vaikus, augančius socialinės rizikos šeimose ir patiriančius išskirtinius stresorius. Dažniausiai tai yra šeimos nario piktnaudžiavimas psichoaktyviomis medžiagomis arba socialinių įgūdžių stoka. Projekto veiklos nukreiptos būtent į ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų socialinių įgūdžių, sveikos gyvensenos, savitarpio pagalbos, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, prekybos žmonėmis, smurto ir prievartos prevenciją, emocinės savireguliacijos gebėjimų lavinimą, galintį sustiprinti jų atsparumą ir apsaugoti nuo rimtesnių psichikos sveikatos sunkumų.

5. **Programos tikslas (-ai):**

Ugdyti mokinių ir vaikų socialinius, higienos, sveikos gyvensenos, narkotinių medžiagų vartojimo, prekybos žmonėmis, smurto ir prievartos prevencijos įgūdžius, sudaryti sąlygas formuotiis tolesnei profesinei raidai ir mokymusi visą gyvenimą, skatinti mokyklos bendruomenės ir socialinių partnerių bendravimą bei bendradarbiavimą, konfliktų sprendimą.

6. **Programos uždaviniai, kurie bus įgyvendinti siekiant programos tikslo (-ų):**

6.1. Atlikti kiekybinį ir kokybinį tyrimą palyginant emocinę, patyčių paplitimo, pasitikėjimo bendraamžiais ir kt. būseną mokykloje.

6.2. Suteikti žinių tėvams, auklėtojams mokiniams ir mokytojams socialinių ir higienos įgūdžių, tinkamo bendravimo bei konfliktų sprendimo, tinkamos ateities vizijos formavimo, sveikos gyvensenos, narkotinių medžiagų vartojimo, prekybos žmonėmis, smurto ir prievartos prevencijos temomis.

6.3. Organizuoti turistinius žygius, plaukimą baidarėmis Nemunėlio- Apaščios upėmis, išvykas, akcijas, renginius, skirtus vaikų psichikos sveikatos stiprinimui.

6.4. Įsigyti geriamojo vandens aparatą mokykloje, įvairių metodinių ir ugdymo priemonių, kurios padėtų organizuoti vaikų lavinimą psichinės sveikatos srityje.

6.5. Teikti individualias konsultacijas mokiniams smurto, prievartos, psichikos sveikatos ir kitais sveikatos klausimais.

7. Įgyvendinimo būdai:

7.1. Formalusis ugdymas - pamokų, klasių valandėlių, pasirenkamųjų dalykų metu įgyjamos žinios apie psichinę sveikatą, nuostatas, vertybes, sveikos gyvensenos įgūdžius.

7.2. Neformalusis ugdymas - žinių apie psichinę sveikatą ir sveiko gyvenimo įgūdžių įgyjimas bendraujant su sveikatos priežiūros specialistais, visuomeninės sveikatos organizacijomis paskaitų, praktinių užsiėmimų, renginių, išvykų metu, organizuoti sveiką ir saugią mokyklos ir ikimokyklinės įstaigos aplinką (tyrimai, stovykla, informaciniai lankstinukai, akcijos diskusijos, įvairių programų ir renginių organizavimas, mokymai „mokiniai-mokiniams“, mergaičių ugdymo programa).

7.3. Programos objektas, kokiai gyventojų grupei skiriama (socialinė grupė, asmenų skaičius, amžius): Projekte gali dalyvauti visa Nemunėlio Radviliškio pagrindinės mokyklos bendruomenė:

- Ikimokyklinio skyriaus vaikai (28 vaikai);
- 1-10 klasių mokiniai (75 mokiniai);
- Mokytojai ir mokyklos bendruomenė (24 žmonių);
- Tėvai (24 tėvų).

7.4. Programos partneriai (valstybės, savivaldybės įstaigos, nevyriausybinės organizacijos ar kt.), glaustai apibrėžiant organizacijos/institucijos vaidmenį programoje ir funkcijas, nurodant bendradarbiavimo statusą (bendradarbiavimo sutartis, susitarimas):

- Nemunėlio Radviliškio seniūnija - dalyviai, pagalba organizuojant veiklas;
- Nemunėlio Radviliškio bendruomenė – dalyviai; pagalba organizuojant veiklas;
- Biržų visuomenės sveikatos biuras - pagalba organizuojant veiklas;
- Biržų Švietimo pagalbos tarnyba (ŠPT) –lektorių paskaitoms paieška;

7.5. Įgyvendinimo etapai ir terminai:

Eil. Nr.	Veiksmų sąrašas (darbai, vykdomos priemonės, renginiai)	Data	Atsakingas vykdytojas	Pastabos
	1. Uždavinio įgyvendinimui: Atlikti kiekybinį ir kokybinį tyrimą palyginant emocinę, patyčių paplitimo, pasitikėjimo bendraamžiais ir kt. būseną mokykloje			
1.1.	Patyčių paplitimo tyrimas	Vasaris, Lapkritis	A. Grigienė	
1.2.	Tyrimas „Klasės termometras“	Kas mėnesį	Klasių vadovai	
1.3	Tyrimas „Koks mokymosi tipas tau būdingas?“	Rugsėjis	A. Grigienė	
1.4	Filmuko „I'm fine“ kūrimas“	Visus metus	N.Gailiūnienė, R. Plikšnienė	
	2. Uždavinio įgyvendinimui : Suteikti žinių tėvams, auklėtojams mokiniams ir mokytojams socialinių ir higienos įgūdžių, tinkamo bendravimo bei konfliktų sprendimo, tinkamos ateities vizijos formavimo, sveikos gyvensenos, narkotinių medžiagų vartojimo, prekybos žmonėmis, smurto ir prievartos prevencijos temomis.			

2.1.	Viktorina „Smegenų SPA“ (5-10 kl.)	Sausis	N.Gailiūnienė, R. Plikšnienė	Gerės mokinių tarpusavio santykiai, mokiniai mokysis elgtis pagarbiai su kitais, patirs gerų emocijų
2.2.	Paskaitų ciklas apie emocinę sveikatą mokyklos bendruomenei ir tėvams	Vasaris	Kviestiniai lektoriai	
2.3	Išvyka į spektaklį (ikimokyklinis, 1-10 kl.)	Vasaris	Klasių vadovai	Gerės mokinių tarpusavio santykiai, mokiniai mokysis elgtis pagarbiai su kitais, patirs gerų emocijų
2.4.	Mergaičių ugdymo programa	Visus metus	N. Gailiūnienė	
2.5	Paskaita „Streso valdymas“. (1-10 kl.)	Gruodis	N.Gailiūnienė	Sužinos būdų, kaip galima padėti sau, kokiomis priemonėmis valdyti stresą
3. Uždavinio įgyvendinimui: Organizuoti akcijas, renginius, skirtus vaikų psichikos sveikatos stiprinimui.				
3.1	Akcija „Sniego diena“ (ikimokyklinis sk.)	Sausis	Darželio auklėtojos	Gerės mokinių tarpusavio santykiai, mokiniai mokysis elgtis pagarbiai su kitais, patirs gerų emocijų
3.2	Akcija „Pasaulinė vandens diena“ (ikimokyklinis, 1-10 kl.)	Kovas	N.Gailiūnienė, R. Plikšnienė	Gerės mokinių savijauta dalyvaujant dienos akcijoje, įgaus naujų žinių apie vandenį
3.3.	Akcija „Savaitė be patyčių“. (ikimokyklinis, 1-10 kl.)	Balandis	A. Grigienė	Gerės mokinių tarpusavio santykiai, mokiniai mokysis elgtis pagarbiai su kitais, kitaip manančiais.
3.4.	Sveikatiadoj šok ir nesustok (ikimokyklinis, 1-10 kl.)	Gegužė	R. Plikšnienė	Gerės mokinių tarpusavio santykiai, jausis esą reikalingas mokyklos bendruomenėje, patirs gerų emocijų
3.5.	Vaikų gynimo dienos šventė	Birželis	R. Plikšnienė, V. Vaitaitytė, G. Vaičiulytė	Gerės mokinių tarpusavio santykiai, mokiniai mokysis elgtis pagarbiai, patirs gerų emocijų
3.6.	Stovykla „Prie Nemunėlio“ (5-10 kl.)	Birželis	Klasių vadovai	Gerės mokinių tarpusavio santykiai, mokiniai mokysis elgtis pagarbiai su kitais
3.7	Tolerancijos diena (ikimokyklinis, 1-10 kl.)	Lapkritis	A. Grigienė	Gerės mokinių tolerancijos suvokimas, vaikai mokysis būti draugiškesni, atsiras supratimas, kad kiti nėra tokie patys kaip mes ir jie turi teisę būti kitokie
3.8	Judriosios pertraukos (1-10 kl.)	Visus metus	R. Plikšnienė ir mokinių savivalda	Bus saugesnės ilgosios pertraukos, aktyviai, organizuotai, judriai ilsėsis pertraukų metu, įgaus teigiamų emocijų
3.9	Išvyka į baseiną	Kovas	Klasių vadovai	Gerės mokinių tarpusavio santykiai, mokiniai mokysis elgtis pagarbiai su kitais
3.10	Turistiniai žygiai, plaukimas baidarėmis Nemunėlio upe	Birželis	Klasių vadovai	Gerės mokinių tarpusavio santykiai, mokiniai mokysis elgtis pagarbiai su kitais

7.6. Laukiami rezultatai (kas naujo ir kaip bus padaryta, kas pasikeis įgyvendinus programą; kokią įtaką turės atitinkamai sričiai modernizuoti):

- Pagerės socialinis emocinis klimatas klasėse, mokykloje. Mokytojai ir klasių vadovai planuos ugdymą atsižvelgdami į mokinių mokymosi stilius.
- Paskaitos mokiniams, tėvams, bendruomenei padės suprasti agresijos atsiradimo priežastis vaikų tarpe, jų pasireiškimo būdus, tėvai įgys praktinių žinių, kaip bendrauti su į agresiją linkusiais vaikais.
- Vaikai ir paaugliai įgis praktinių žinių kaip atpažinti patyčias ir tinkamai į jas reaguoti, išmoks reikšti savo emocijas žodžiu, o ne agresijos išraiška;
- Vaikai ir paaugliai bus supažindinti su turiningo laisvalaikio praleidimo būdais ir alternatyvomis, gebės suprasti psichoaktyviųjų medžiagų daromą poveikį ir žalą organizmui.
- Projekto veiklos bus filmuojamos ir sukurtas filmukas apie vaikų/mokinių emocinę būseną „I'm fine“.

7.7. Programos vertinimas (ar bus atliekamas programos vertinimas, pagal kokius vertinimo kriterijus rengėjai vertins gautus rezultatus, kokie metodai planuojami taikyti (apklausa, interviu ir pan.):

- Bus atliktas projekto vykdomų priemonių efektyvumo vertinimas: vaikų, mokinių, mokytojų, tėvų, bendruomenės narių dalyvavo programoje;
- Suorganizuota renginių (akcijų, konkursų, išvykų);
- Tyrimų medžiaga;

7.8. Programos tęstinumo galimybės (ar programa yra tęstinė, jei taip, pagrįsti tęstinumo būtinybę ir nurodyti tęstinumo pobūdį).

Programa yra tęstinė, vykdoma kasmet nuo 2006 metų. Veikla integruojama į sveikatos ugdymo programą, formalųjį ir neformalųjį ugdymą, neformaliojo švietimo renginius, mokyklos veiklos planą. Kuriamas patrauklus sveikatos ugdymo modelis mokykloje.

Projekto veiklos bus tęsiamos –įgiję įgūdžių ir žinių jaunimo lyderiai organizuos tęstinius renginius savo klasėje, mokykloje.

7.9. Informacijos apie programą ir jos rezultatus sklaidos būdai (pranešimai spaudai, populiarinimas ir informavimas per televiziją, radijo kanalais, spaudoje, informaciniai renginiai, popieriniai ir elektroniniai leidiniai (plakatai, lankstinukai, informaciniai biuleteniai, brošiūros, skrajutės, garso bei vaizdo ir reklaminė medžiaga), aiškinamieji ir informaciniai stendai, išorinės ženklinimo priemonės programos įvaizdžiui formuoti (lipdukai, kanceliarinės prekės su programos atributika ir kt.), informacija savivaldybės interneto tinklalapyje):

Mokyklos internetiniame puslapyje www.nrmokykla.lt, visuomenės sveikatos biuro tinklalapiuose, rajono spaudoje.